

Leyssæla 4,00 kr.
53. árgangur

SOSIALURIN

frælsi
jafnaður — bræðralag

Nr. 57 — Mikudagur 23. júlí 1980

Íløgurnar í ídnaðin líka stórar sum skipa-íløgurnar

250 nýggj arbeiðspláss í framleiðandi vinnuni

Privatu íløgurnar minkað — tær almennu vuksu

Síða 4

Menningargrunnurin:

Milliónir, sum fullu til gjaldingar 1. mars, fram- vegis útistandandi

Nevnd grunnsins skjýtur upp, at grunnurin fær 4,5 mill. kr. afturat í hvørjum fíggjarári

Síða 5

Johs. Álvheygg, blákrössskrivari:

Kunnu bert appellera til samvitskuna hjá solumonnunum

Eg má viðganga, at vit einki hava gjørt við trupulleikan við seluni av barberspritti til at drekka, sigur Johs. Álvheygg, blákrössskrivari.

Í seinastu viku høvdu blóð eitt lesarabrev frá eini konu, hvørs maður dagliga keypti barberspritt til at drekka, og sum tí spurdi barbersprittseljaran, um hann hevði samvitsku til at lata fólk ganga undir av hesum.

Vit hava spurt Johs. Álvheygg, um hann sum blákrössskrivari hevur gjørt nakað við málið.

Hann sigur, at hann hevur ikki gjørt nakað, og at tað er trupult hjá teimum at gera nakað.

— Sjálvandi kunnu vit gera kanningar, men trupulleikin er bert tann, at tað ongastaðni stendur, at solan er ólógleg. Tað er loyvt at innflyta og handla við og selja barberspritt, sigur Johs. Álvheygg.

— Tað stendur upp til persónin, sum selur. Tað einasta vit kunnu gera, er at appellera til samvitskuna hjá honum, sum selir barberspritt til at drekka.

Solan av barberspritti til teir sokallaðu «pumparnar» er daglig. Hon fer ikki fram í loyndum, og í Miðbýnum er lætt at siggja, hvar t.d. sola fer fram.

Hinvegin hava nógvir handilsmenn tikið slíkar vørur av hyllum og selja bert til kundar, sum teir vita skulu brúka tað til endamálið.

— Tað einasta vit kunnu gera er at appellera til samvitskuna hjá teimum sum selja, tí hetta er eins stór skomm, endas Johs. Álvheygg.

Handbindingin av troyggjum yvirливаð seg sjálva

Men Heimavirkið selir tó einans handbundnar troyggjur

— Tíverri mugu vit viðganga, at handbindingin hevur yvirливаð seg sjálva. Tað er brutalt at siga tað so, men hetta er veruleikin, sigur Odmar Klein Olsen, stjóri á bindingarvirkinum Snældan á Ströndum.

virkin oyðilagt marknaðin.

Spell — tí gott iskoyti

Vit hava biðið um eina viðmerking frá Odmar Klein Olsen.

Hann heldur, at tað er stórt spell, at bindikonur ikki kunnu klára kappingina við tær maskinbundnu troyggjurnar.

Tí, sum hann sigur, so var bindingin eitt gott iskoyti í mongum húskjum á bygd. Serliga á teimum byggunum, sum ikki høvdu skip, og mennir tí vóru ringast fyrri at hava tjans við skipunum.

At maskinbindingin tók

seg upp, hevur sína forklaring, men Odmar Klein Olsen heldur, at teir politisku myndugleikarnir áttu at havt eyguni meira opin fyrri handbindingini, tí hann heldur, at her er eitt av teimum smáu itrivunum, sum kundu havt ein bygdamenningarligan týðning.

Bert fáar krónur

Snældan bindur árliga um einar 15.000 troyggjur. Alt verður gjørt við maskinum — enntá á elektroniskum, har bindingarkostnaðurin fyrri eina troyggju bert er 6 kr. Harafturat

kemur so samanseymingin. Tað sigur seg sjálv, at undir slíkum umstøðum klárar handbindingin seg ikki.

Men tað hevur ikki altið verið so. Odmar Klein Olsen upplýsir, at tá Snældan upprunaliga fekk ull at spinna fyrri konur, sum so bundu troyggjurnar, fingur tær eina daglön fyrri eina troyggju. Eftirspurningurin var ógvuliga stórur tá.

Men marknaðurin og tíðirnar lagaðu seg so, at prisirnir fyrri troyggjurnar hækkaðu ikki í mun til lónarhækkingarnar annars. Ikki fyrr enn miðskeiðis í trýssunum hækkaðu prisirnir munandi, men tó ikki til eina daglön.

Eisini trupulleikar

Handbindingin hevði eisini sínar trupulleikar, tí troyggjurnar vóru ikki nóg eins í stódd, dygd og í mynstrum. Tí varð farið yvir til handbindingin, sum böttu um hesar vansarnar. Seinri varð so farið yvir til veruliga maskinbinding, tá maskinurnar vóru so góðar, at tær kundu standa mót við handbindingina við maskinu.

Snældan bindir í dag eina og aleina til útutlunings. Eftirspurningurin er minkaður nakað tey seinru árin. Hetta kemst av kappingini frá donsku bindingarvirkjunum. Í dag arbeiða um 15 fólk á Snælduni. Tá tað var av tí besta, arbeiddu um 40 fólk á Snælduni.

Ikki dyrt

Bindingarkonan segði eisini við Sosialin leygardagin, at tógvið var blivið so dyrt at spinna, at tað næstan ikki loysti seg at senda tað til spunarvirki.

Snældan spinnur ikki fyrri fólk meira, men

Odmar Klein Olsen sigur, at tað er helst ikki meira enn tað loysir seg at spinna.

Sum dømi nevnið hann, at tá Snældan fór at spinna fyrri 30 árum síðani kostaði spinningin 9 kr. pr. kilo. Tá var tímalønin 2 kr. Í dag kostar tað 30 kr. pr. kg. Í dag er tímalønin um 42 kr.

Heimavirkið: allar góðar vit kunnu fáa

A Heimavirkinum hava vit fingið upplýst, at Heimavirkið keypir allar handbundnar troyggjur, sum eru væl úr hondum greiddar.

Og tað vil siga tað sama sum, at troyggjurnar skulu vera væl vaskaðar, væl pressaðar, og so skal formurin eisini vera í lagi. Harafturat skal tógvið helst ikki vera lítið, men afturimóti vera reinur seyðalitur.

Eisini verður okkum upplýst, at Heimavirkið letur 165 kr. fyrri tær stóru troyggjurnar, meðan 150 kr. verða lætnar færrí tær minnu troyggjurnar.

Í Sosialinum leygardagin segði ein bindingarkona, at tær sluppu ikki av við tær handbundnu skipstroyggjurnar, tí, sum hon segði, so høvdu bindingar-